

ОСНОВНІ ЗНАМЕННІ ТА ПАМ'ЯТНІ ДАТИ У 2025 РОЦІ

Президент України пан Володимир Зеленський оголосив 2025 РОКОМ УКРАЇНИ та роком ОБ'ЄДНАТИ ВСІХ

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ НАГОЛОСИЛА 2025 РІК:

**МІЖНАРОДНИЙ РІК МИРУ И ДОВІРИ
МІЖНАРОДНИЙ РІК КВАНТОВОЇ НАУКИ І ТЕХНІКИ
МІЖНАРОДНИЙ РІК ЗБЕРЕЖЕННЯ ЛЬОДОВИКІВ
МІЖНАРОДНИЙ РІК КООПЕРАТИВІВ**

2021-2030 роки – Міжнародне десятиліття Організації Об'єднаних Націй з відновлення екосистем

2021-2030 роки – Міжнародне десятиліття науки про океан в інтересах сталого розвитку

2022-2032 роки – Міжнародне десятиліття мов корінних народів.

2024-2033 роки – Міжнародне десятиліття науки та сталого розвитку

СІЧЕНЬ

1. Новорічне свято. День Святого Василя Великого (Василя)

- Всесвітній день миру або День всесвітніх молитов про мир

4. Всесвітній день азбуки Брайля

5. Голодна кутя або Другий Святвечір

6. Богоявлення (Хрещення) Господнє. Водохреща

12. День українського політв'язня

16. День пам'яті кіборгів України

20. День вшанування захисників Донецького аеропорту

22. День Соборності України

24. Міжнародний день освіти

26. Міжнародний день митника

27. Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту

29. День пам'яті Героїв Крут

30. Свято трьох Святителів: Василя, Григорія та Йоана

ЦЬОГО МІСЯЦЯ ВИПОВНЮЄТЬСЯ:

130 років від дня народження Гната Павловича Западнюка (1895-1979), українського вченого, вояка армії УНР, борця за незалежність України

105 років від дня народження Айзека Азімова (1920-1992), американського письменника-фантаста, ученого

100 років від дня народження Джеральда Даррелла (1925-1995), англійського письменника, натураліста

90 років від дня народження Василя Андрійовича Симоненка (1935-1963), українського поета, журналіста

155 років від дня народження Теодосія (Феодосія) Онисимовича Соколова (1871-1941), українського вченого в галузі акушерства й гінекології, педагога, одного з організаторів системи охорони здоров'я матері й дитини в Україні

250 років від дня народження Фрідріха Вільгельма Йозефа Шеллінга (1775-1854), німецького філософа, представника німецького класичного ідеалізму

235 років від дня народження Петра Петровича Гулака-Артемовського (1790-1865), українського поета, культурно-освітнього діяча

ЛЮТИЙ

2. Стрітєння Господне

11. День безпечного Інтернету

- Міжнародний день жінок і дівчат у науці

12. Собор Трьох святителів – Василя Великого, Григорія Богослова, Іоанна Златоуста

14. День Святого Валентина

- Міжнародний день дарування книг

15. День вшанування учасників бойових дій на території інших держав

16. День єднання України

- 16 лютого - День військового журналіста України (День вшанування військового журналіста України)

19. День Державного Герба України

20. День Героїв Небесної Сотні

- Всесвітній день соціальної справедливості

21. Міжнародний день рідної мови

24. Повномасштабне вторгнення російського окупанта на територію України

25. До Дня народження Лесі Українки

ЦЬОГО МІСЯЦЯ ВИПОВНЮЄТЬСЯ:

130 років від дня народження Якова Дубинського (1895-1958), археолога, краєзнавця, музейного працівника

180 років від дня народження Івана Пулюя (1845-1918), фізика, електротехніка, винахідника, педагога, перекладача, громадського діяча.

100 років від дня народження Бориса Андрійченка (1925-1999), письменника, публіциста, журналіста.

140 років від дня народження Степана Балея (1885-1952), вченого, психолога, філософа, педагога

125 років від дня народився Жака Превера (1900-1977) - французького поета і кінодраматурга

145 років від дня народження Климента Васильовича Квітки (1880–1953), українського фольклориста, етнографа, музикознавця, правознавця

160 років від дня народження Василя Кульженка (1865-1934), культурного діяча, видавця, педагога

90 років від дня народження Олега Гущина (1935-1997), українського художника декоративного мистецтва

170 років від дня народження Левка (Лева) Платоновича Симиренка (1855-1920), українського вченого, селекціонера, організатора садівничої науки в Україні, помолога.

80 років від дня народження Юрія Ряста (справжнє прізвище - Каверін) (1945-2014), поета, публіциста, перекладача

165 років від дня народження Веніаміна Олександровича Корда (1860-1934), українського історика, картографа, бібліографа.

170 років від дня народження Ганни Петрівни Затиркевич-Карпинської (1855-1921), української театральної актриси, співачки.

110 років від дня народження Євгена Михайловича Ліфшица (1915-1985), українського фізика-теоретика

100 років від дня народження Ігоря Наумовича Шамо (1925–1982), українського

композитора, піаніста, автора музики гімну Києва (пісня «Як тебе не любити, Києве мій!»)

100 років від дня народження Єлизавети Чавдар (1925-1989), оперної співачки, педагогині.

160 років від дня народження Івана Липи (1865-1923) письменника, літературного критика, співзасновника Братства (Братерства) тарасівців, громадського та політичного діяча

340 років від дня народження Георга Фрідріха Генделя (1685-1759) - німецького композитора, органіста.

120 років від дня народження Павла Павловича Вірського (1905-1975) - українського танцівника, хореографа.

100 років від дня народження Олександра Олександровича Біляєва (1925–2006), українського вченого, мовознавця, методиста, педагога.

90 років від дня народження Всеволода Вікторовича Васильєва (1935–2021), українського вченого в галузі електроніки та моделювання

БЕРЕЗЕНЬ

1. Всесвітній день цивільної оборони
2. Всесвітній день дитячого телебачення і радіомовлення
3. Всесвітній день письменника
 - Всесвітній день дикої природи
8. Міжнародний жіночий день (Міжнародний день прав жінок і миру)
 - День землевпорядника
9. День народження Тараса Григоровича Шевченка (1814 – 1861), українського поета, художника, мислителя
 - День Сорока мучеників Севастійських (Сорок святих)
14. День українського добровольця
15. Всесвітній день прав споживача
19. До 95 річчя української поетеси Ліни Костенко
19. До 130 річчя українського поета Максима Рильського
20. Міжнародний день щастя
 - Всесвітній день Землі
21. Всесвітній день поезії
 - Міжнародний день боротьби за ліквідацію расової дискримінації
24. Всесвітній і Всеукраїнський день боротьби із захворюванням на туберкульоз
25. Благовіщення Діви Марії
26. День Національної гвардії України
27. Міжнародний день театру

ЦЬОГО МІСЯЦЯ ВИПОВНЮЄТЬСЯ:

970 років від дня народження Нестора Літописця (1055-1113), історика, письменника-агіографа

575 років від дня народження Георгія (Юрій) Дрогобича (справж.- Юрій Михайлович Донат-Котермак) (бл.1450-1494), українського вченого епохи Відродження, астронома, астролога, першого доктора медицини, філософії

455 років від дня народження Петра Кононовича Конашевич-Сагайдачного(1570-1622),політичного, військового, громадського діяча, кошового отамана Запорізької Січі, гетьмана реєстрового козацтва

430 років від дня народження Богдана (Зиновій) Михайловича Хмельницького (бл. 1595-1657), українського політика, полководця, військового, державного діяча, гетьмана України

420 років від дня народження Івана Дмитровича Сірка (між 1605 та 1610-1680), українського полководця, кошового отамана Запорізької Січі й усього Війська Запорізького Низового, учасника Визвольної війни українського народу (1648-1657)

400 років від дня народження Марусі Чурай (Чураївна) (1625-1653), української народної співачки, поетеси, композитора

230 років від дня народження Івана Григоровича Озаркевича (1795-1854), українського письменника, церковного, культурного, освітнього діяча, організатора театру в Галичині

185 років від дня народження Марії Дмитрівни Раєвської- Іванової 91740-1912), української художниці, освітньої діячки, засновниці Харківської школи живопису

840 років тому (1185-1187) написано « Слово о полку Ігоревім »

235 років тому (1790) засновано Глухівську районну бібліотеку, одну із трьох

найстаріших книгозбірень України

125 років від часу заснування (1900) Львівського Національного академічного театру опери та балету імені Соломії Крушельницької

120 років від часу виходу (1905) літературно-художнього альманаху « Багаття »

195 років від дня народження Ліни Василівни Костенко (1930), української поетеси

КВІТЕНЬ

1. День сміху
7. Всесвітній день здоров'я
4. День створення НАТО (1949)
6. Міжнародний день спорту на благо миру та розвитку
11. Міжнародний день визволення в'язнів фашистських концтаборів
12. Міжнародний день польоту людини в космос
18. День пам'яток історії та культури
19. Всеукраїнський день доквілля
20. Великдень. Воскресіння Христове
23. Всесвітній день книг і авторського права
26. Міжнародний день пам'яті про Чорнобильську катастрофу
27. Всесвітній день поріднених міст
28. Всесвітній день охорони праці

ЦЬОГО МІСЯЦЯ ВИПОВНЮЄТЬСЯ:

220 років від дня народження Ганса Крістіана Андерсена (1805-1875) - данського письменника, казкаря

185 років від дня народження французького письменника- натураліста, критика і політичного активіста Еміля Золя (1840— 1902).

80 років від дня народження Сергія Дяченка (1945-2022), письменника-фантаста, сценариста.

140 років від дня народження Миколи Даденкова (1885-1955), педагога, автора першого підручника з історії педагогіки в Україні

105 років від дня народження Григорія Михайловича Тютюнника (1920-1961) - письменника, журналіста, публіциста, педагога

100 років від народження Леоніда Борисовича Могучова (1925- 2014) - українського художника-графіка

110 років від дня народження Євгена Станіславовича Боровика (1915—1966), українського фізика

160 років від дня народження Миколи Івановича Івасюка(1865 1937) - українського художника

ТРАВЕНЬ

1. Міжнародний день праці
3. Всесвітній день свободи преси
6. День піхоти Збройних Сил України
8. День пам'яті та примирення, присвячений жертвам Другої світової війни
9. День Європи в Україні
11. День матері – міжнародне та локальне свято
14. День пам'яті українців, які рятували євреїв під час Другої світової війни
15. Міжнародний день сім'ї
 - День української вишиванки
16. Міжнародний день мирного співіснування
17. День науки
 - Всесвітній день електрозв'язку та інформаційного суспільства
18. День пам'яті жертв політичних репресій
 - Міжнародний день музеїв
21. Всесвітній день культурного різноманіття в ім'я діалогу та розвитку
23. День Героїв
24. День слов'янської писемності і культури
28. Всеукраїнський день краєзнавства
29. Міжнародний день миротворців ООН

ЦЬОГО МІСЯЦЯ ВИПОВНЮЄТЬСЯ:

125 років від дня народження Юрія Івановича Липи (1900–1944), українського письменника, публіциста, лікаря, громадсько-політичного діяча.

160 років від дня народження Марка Федоровича Грушевського (1865–1938), українського етнографа, краєзнавця, педагога, церковного діяча.

105 років від дня народження Вільяма Тенна (справжнє ім'я Філіп Класс, 1920-2010) - американського письменника-фантаста

185 років від дня народження Альфонса Доде (1840-1897) – французького романіста і драматурга

760 років від дня народження Данте Аліг'єрі (1265-1321) – видатного італійського поета доби Відродження, письменника і політика

130 років від дня народження Тодося (Теодосія, Феодосія) Степановича Осьмачки (1895–1962), українського поета, прозаїка, перекладача, педагога, громадсько-політичного діяча

185 років від дня народження Марка Лукича Кропивницького (1840–1910), українського драматурга, актора, режисера, композитора, хормейстера, педагога, театрального діяча, одного з засновників українського професійного театру

80 років від дня народження Юрія Євгеновича Рибчинського (1945), українського поета, пісняра, драматурга, сценариста, одного з засновників сучасної української естрадної пісні, Героя України (2020).

165 років від дня народження Костянтина Івановича Рубинського (1860–1930), українського бібліотекознавця, бібліографа, перекладача, педагога, засновника Харківської бібліотечної школи й української школи бібліотекознавства

120 років від дня народження Володимира Володимировича Ковалевського (1905–1970), українського літературознавця, критика

ЧЕРВЕНЬ

1. Міжнародний день захисту дітей
4. Міжнародний день безневинних дітей- жертв агресії
5. Всесвітній день охорони довкілля
 - День повітряних куль
 - Всесвітній день навколишнього середовища
6. День журналіста
8. Всесвітній день океанів
9. Міжнародний день друзів
 - Міжнародний день архівів
12. Всесвітній день боротьби з дитячою працею
14. Всесвітній день донора крові
15. День захисту людей похилого віку
 - День Батька
19. День фермера
20. Всесвітній день біженців
21. Всесвітній день гуманізму
 - День літнього сонцестояння
22. День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні. Початок Німецько-радянської війни (1941)
23. День державної служби ООН
 - Міжнародний Олімпійський день
25. День митника України
 - Міжнародний день моряка
26. Міжнародний день боротьби зі зловживанням наркотиками та їх незаконним розповсюдженням
27. День молоді
28. День Конституції України

ЦЬОГО МІСЯЦЯ ВИПОВНЮЄТЬСЯ:

130 років із дня народження Романа Придаткевича (1895—1980), композитора, скрипаля, музикознавця, педагога

180 років із дня народження Юстина Пігуляка (1845—1919), художника-портретиста, громадського діяча

150 років із дня народження Ольги Бачинської (1875—1951), громадської діячки, колекціонерки, дослідниці народної вишивки

140 років із дня народження Михайла Гордієвського (1885—1938), філософа, історика, освітнього діяча

130 років із дня народження Юліана Шпола (справжні ім'я та прізвище — Михайло Яловий) (1895—1937), письменника, драматурга, публіциста, літературного критика, представника «Розстріляного Відродження», репресованого

100 років із дня народження Миколи Плав'юка (1925—2012), політичного та громадського діяча, останнього Президента УНР в екзилі, голови ОУН, борця за незалежність України у XX столітті

130 років із дня народження Олександра Бродського (1895—1969), вченого, фізика, хіміка, академіка

ЛИПЕНЬ

1. День архітектури України
4. День Національної поліції України
6. День Військово-Морських Сил України
8. День родини
9. Міжнародний день знищення зброї
10. День Ніколи Тесли
15. День Української Державності
 - День хрещення Київської Русі-України
 - День українських миротворців
27. День святого великомученика і цілителя Пантелеймона
30. Всесвітній день боротьби з торгівлею людьми
 - Міжнародний день дружби
 - Всесвітній день вишивки

ЦЬОГО МІСЯЦЯ ВИПОВНЮЄТЬСЯ:

100 років від дня народження Дмитра Васильовича Волкова (1925–1996), українського фізика-теоретика

250 років від дня народження Метью Грегорі Льюїса (1775–1818), англійського письменника, драматурга

140 років із дня народження Остапа Лисенка (1885-1965), музикознавця, педагога, письменника, етнографа, громадського і культурного діяча

135 років від дня прийняття (1990) Верховною Радою УРСР Декларації про державний суверенітет України

125 років від дня народження Гаврила Михайловича Пустовійта (1900–1947), українського графіка, ілюстратора, педагога

140 років від дня народження Андре Моруа (справжнє ім'я Еміль Ерзог; 1885-1967), французького письменника

СЕРПЕНЬ

- 3. День Повітряних Сил ЗСУ
- 6. Міжнародний день “Лікарі світу за мир”
 - Всесвітній день боротьби за заборону ядерної зброї (День Хіросіми)
- 10. День працівників ветеринарної медицини
- 12. Міжнародний день молоді
- 19. Всесвітній день гуманітарної допомоги
- 23. День Державного прапора України
 - Міжнародний день пам’яті жертв работоргівлі та її ліквідації
- 24. День Незалежності України (1991)
- 29. Міжнародний день дій проти ядерних випробувань
 - День пам’яті захисників України

ЦЬОГО МІСЯЦЯ ВИПОВНЮЄТЬСЯ:

170 років від дня народження Антона Самійловича Бориневича (1855–1946), українського статистика-демографа, економіста, бібліографа, організатора першого в Одесі одноденного перепису населення (1892)

90 років від дня народження Івана Ананійовича Ковтонюка (1935–2017), українського художника

100 років від дня відкриття в Києві (1925) стадіону «Локомотив» (зазнав значних руйнувань під час ракетного обстрілу російською армією 23.01.2024 р.)

175 років від дня народження Гі де Мопассана [повне – Анрі Рене Альбер Гі] (1850–1893), французького письменника

110 років від дня народження Олекси Запорізького [справж. – Олексій Ілліч Сенік] (1915–1968), українського поета, байкаря, драматурга (США)

ВЕРЕСЕНЬ

1. День знань

- Початок Другої світової війни
- Міжнародний день Благодійності

8. Міжнародний день писемності (грамотності)

- Міжнародний день солідарності журналістів

10. Всесвітній день запобігання самогубствам (суїциду). Проводиться за ініціативи Міжнародної асоціації із запобігання самогубствам (МАПС) й активної підтримки ВООЗ та під патронажем ООН

14. День фізичної культури і спорту

15. Міжнародний день демократії

16. Міжнародний день охорони озонowego шару

17. День мучениць Віри, Надії, Любові та матері їхньої Софії

21. День миру в Україні. Міжнародний день миру

29. День міста

30. Всеукраїнський день бібліотек

ЦЬОГО МІСЯЦЯ ВИПОВНЮЄТЬСЯ:

70 років від дня народження Володимира Євгеновича Панченка (1954–2019), українського письменника, критика, літературознавця, громадського діяча

День народження Івана Петровича Котляревського (1769–1838), українського письменника

День народження Олександра Петровича Довженка (1894–1956), українського прозаїка, кінорежисера

День народження Павла Арсеновича Грабовського (1864–1902), українського поета, публіциста, перекладача, критика, громадсько-політичного діяча

День народження Джона Бойтона Прістлі (1894–1984), англійського прозаїка, драматурга

День народження Михайла Михайловича Коцюбинського (1864–1913), українського прозаїка

День народження Дмитра Васильовича Павличка (1929-2023), українського поета

ЖОВТЕНЬ

1. День українського козацтва
 - Покров Пресвятої Богородиці (за юліанським календарем)
 - День захисників та захисниць
2. Міжнародний день боротьби проти насилля
5. Всесвітній День вчителя. Відзначається щорічно в ознаменування річниці підписання Рекомендації ЮНЕСКО та Міжнародної організації праці щодо становища вчителів
6. Український День вчителя
7. Міжнародний День лікаря
8. День юриста України
11. Міжнародний день дівчаток (Міжнародний день дівчат)
12. День художника
18. Входження України до Ради Європи
21. День визволення України від фашистських загарбників
24. Всесвітній день інформації про розвиток
 - День Організації Об'єднаних Націй
27. День української писемності та мови
 - День Преподобного Нестора Літописця
 -

ЦЬОГО МІСЯЦЯ ВИПОВНЮЄТЬСЯ:

125 річчя від дня народження Костя (Костянтина Олексійовича) Гордієнка (1899–1993), українського письменника, журналіста, фольклориста

День народження Луї Жана Люм'єра (1864–1948), французького винахідника кінематографа, основоположника французької кіноіндустрії та кінорежисури

День народження Михайла Панасовича Драй-Хмари (1889-1939), українського поета, літературознавця, перекладача доби Розстріляного Відродження

День народження Оскара Уайльда (Оскара Фінгала О'Флаєрти Уїлса) (1854-1900), англійського прозаїка, поета, драматурга

90-річчя до дня народження Бориса Олійника (1935-2017), українського поета та перекладача

70-річчя від дня народження Олександра Міхнушева (Міхнушова) (1955–2023), українського художника-ілюстратора, карикатуриста

130-річчя від дня народження Майка (Михайла Гервасійовича) Йогансена (1895–1937), українського письменника

ЛИСТОПАД

3. День ракетних військ і артилерії
9. Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва
10. Всесвітній день науки за мир та розвиток
16. Міжнародний день толерантності
17. Міжнародний день студентів
20. Всесвітній день дитини
21. День Гідності та Свободи
 - День десантно-штурмових військ ЗСУ
22. День пам'яті жертв голодоморів
25. Міжнародний день боротьби за ліквідацію насильства над жінками
30. День пам'яті всіх жертв застосування хімічної зброї

ЦЬОГО МІСЯЦЯ ВИПОВНЮЄТЬСЯ:

145 років від дня народження Міхаїла Садов'яну (1880–1961), румунського письменника, перекладача творів Т. Шевченка, державного та громадського діяча.

170 років від дня народження Дмитра Яворницького (1855-1940), історика, вченого, археолога, етнографа, письменника, академіка.

125 років від дня народження Маргарет Манерлін Мітчелл (1900–1949), американської письменниці, журналістки.

175 років від дня народження Роберта Луїса Стівенсона (1850–1894), англійського письменника.

185 років від дня народження Оскара-Клода Моне (1840-1926) - французького живописця, одного із засновників імпресіонізму.

150 років від дня народження Катерини Гриневич, відома як Катря Гриневичева (1875-1947) - письменниця та освітянка.

150 років від дня народження Миколи Мельника (1875-1954), вченого, ботаніка, природознавця.

220 років від дня народження Олекси (Олексія) Стороженка (1805-1874), письменника, етнографа, драматурга

ГРУДЕНЬ

1. Всесвітній день боротьби зі СНІДом
3. Міжнародний день людей з інвалідністю
5. Міжнародний день волонтера
6. День Збройних Сил України
 - День Св. Миколая Чудотворця
7. День місцевого самоврядування в Україні
10. День прав людини
22. День енергетика
24. Святвечір
25. Різдво Христове за новоюліанським календарем
26. Собор Пресвятої Богородиці
31. Меланки (Маланки), Щедрий вечір

ЦЬОГО МІСЯЦЯ ВИПОВНЮЄТЬСЯ:

125 років від дня народження Катерини Василівни Білокур (1900–1961), української художниці

250 років від дня народження Джейн Остін (1775–1817), англійської письменниці

120 років від дня народження Костянтина Данькевича (1905-1984), композитора, піаніста, педагога

130 років від дня народження Григорія Гурійовича Верьовки (1895–1964), українського композитора, диригента, хормейстера, фольклориста, педагога, музично-громадського діяча

430 років від дня народження Богдана (Зиновія-Богдана) Михайловича Хмельницького (1595–1657), українського державного, військового та політичного діяча, провідника національно-визвольних змагань 1648–1657 рр., творця Української козацької держави та її першого гетьмана

160 років від дня народження Джозефа Редьярда Кіплінга (1865–1936), англійського письменника, поета